

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. н. Красимир Тодоров Тодоров
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **доцент**
във Висшето училище по застраховане и финанси

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки научно направление 3.8. Икономика (Бюджетно управление и иновативни бюджетни методики)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 52 от 05.07.2022 г. и в интернет-страницата на Висшето училище по застраховане и финанси – София, като единствен кандидат участва д-р Джеймс Бориславов Йоловски, хоноруван асистент във Висшето училище по застраховане и финанси – София.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № 372 от 10.11.2022 г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси – София съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ във Висшето училище по застраховане и финанси – София по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Бюджетно управление и иновативни бюджетни методики), обявен от Висшето училище по застраховане и финанси – София. За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат, а именно д-р Джеймс Бориславов Йолов-

ски, хонорован асистент във Висшето училище по застраховане и финанси – София.

Представеният от д-р Джеймс Бориславов Йоловски комплект материали в електронен вариант е изцяло според изискванията на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във Висшето училище по застраховане и финанси – София. Пълният списък с предоставените в конкурса материали е следният:

- автобиография
- монографичен труд с резюме, рецензиран от две хабилитирани лица;
- публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"
- списък на публикациите;
- резюмета на публикациите;
- доказателства за участие в научни проекти;
- справка за изпълнението на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“;
- справка за оригиналните научни приноси в трудовете;
- справка за цитиранията на трудовете;

Всички материали в конкурса за „доцент“ са добросъвестно подредени и надлежно озаглавени.

Кандидатът за доцент е представил за рецензиране общо 18 научни разработки, а именно основен хабилитационен труд - монография, книга по дисертационния труд, статии и доклади. От тях 13 представляват самостоятелни трудове и 5 в съавторство. С изключение на книгата на базата на защитен дисертационен труд, всички останали 17 се приемат за рецензиране.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Джеймс Бориславов Йоловски е роден през 1990 година. Завършва Националната търговска гимназия в гр. Пловдив, притежава бакалавърска степен по „Финанси“ и магистърска степен по „Счетоводство“ със специализация „Финансова отчетност“ в УНСС, гр. София. През 2019 година придобива образователна и научна степен Доктор по икономика, след завършена редовна докторантура към катедра „Счетоводство и анализ“ на УНСС, със защитен дисертационен труд на тема „Теоретико-методологични аспекти на бюджетирането в организациите с нестопанска цел (по примера на фондация)“. От 2018 г, по настоящем Джеймс Бориславов Йоловски работи като главен експерт-сътрудник във Фискалния съвет на Република България. Успоредно с това кандидатът за доцент е и хоноруван преподавател във ВУЗФ. Осъществява и трудова дейност като консултант, преподавател във фондации и частно училище.

Според приложената служебна бележка, д-р Джеймс Йоловски е провел общо 560 часа по учебните дисциплини: „Taxation and tax optimization“, Публични финанси и данъчен мениджмънт, Икономикс – първа част, Financial Management, Основи на финансите, Икономикс – втора част, Public Finance.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Основният хабилитационен труд, озаглавен „Съвременни тенденции при бюджетното управление на публичните финанси“, представлява изключително увлекателно изследване, написано на професионален, но същевременно достъпен език. Само този факт е достатъчен за формиране на крайното ми становище. Монографията включва увод, три глави, заключение, списък на фигури и таблици, библиография и приложение, в което е представена бланка на проведената анкета. Във фокуса на изследването попадат възникването и развитието на съвременните бюджетни методики и влиянието на различни фактори върху

бюджетните практики. Авторът прави детайлен анализ на съвременни методики, подкрепени със значителен емпиричен елемент. Налице е силно аргументиран авторов анализ за въздействието на извънредните събития върху бюджетните практики в България, в това число здравната пандемия COVID-19, високите нива на инфлация и военният конфликт между Русия и Украйна. От друга страна е извършен и сравнителен анализ на макроикономическите прогнози на Министерството на финансите и БНБ. Подчертава се, че непредвидените събития представляват фактор за промяна на фискалната политика в България.

Авторът счита, че значението на бюджетирането в публичния сектор е по-високо за обществото спрямо частния или нестопанския, тъй като обхватът на въздействие е по-широк. Това е валидно както по отношение на ресурсите, които се разпределят, така и на обхвата от субектите, върху които има влияние и по отношение на широкия кръг от аспектите от живота или дейността им, които са засегнати. Актуалността и значимостта на изследването, са обусловени от динамичното изменение на редица фактори, които повлияват бюджетните практики. Преодоляването на предизвикателствата, пред които обществата в нашето съвремие са изправени, предполага максимизиране на ползите от прилагането на бюджетиране в публичния сектор. За целта се изследва посоката на влияние на въпросните фактори. Обект на изследването са бюджетните практики в публичния сектор, които намират изражение в процедурата по съставянето на бюджети и параметрите, които се залагат в тях. Предмет на изследването е влиянието на различни групи от фактори върху бюджетното управление в публичния сектор. Те са насочени към реализирането на нови цели, свързани с преодоляването съвременните предизвикателства пред обществото. В резултат водят до динамичното адаптиране на бюджетните практики с условията на средата. Основната цел на изследването е свързана с идентифицирането на различни фактори, повлияващи развитието на бюджетното управление в публичния сектор, и оценка на интензитета на техния ефект. Повишавайки осведомеността, резултатите следва да представят възможности за адаптиране и оптимизиране

на бюджетните практики, както и да идентифицират области, в които е необходимо надграждане на съществуващата експертиза. Тезата в монографията е подсилена с анкетно проучване с представители на независими фискални институции в ЕС. Авторът анализира и обобщава мнението на професионалните респонденти относно влиянието на различни фактори върху бюджетните практики.

В тази връзка, приемам изцяло формулираните от автора приноси моменти, а именно:

- изследване на съвременните тенденции при бюджетните методики като фактор за разширяване на функциите на бюджета,
- разработване на модел за последователна оценка на външните фактори, които имат най-силно въздействие върху бюджетния процес,
- изследване влиянието на основните фактори на въздействие върху бюджетния процес за шестгодишен период в България,
- извеждане на важни изводи и насоки при анализа на динамиката на бюджетните параметри, и
- провеждане на емпирично изследване с представители от независими фискални институции от шестнадесет държави в Европейския съюз.

Представените материали, ми дават основание да направя категоричното предположение, че формулираните приноси и получени резултати, представляват лична заслуга на кандидата за „доцент“.

Въз основа на представената информация относно изпълнение на национални минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, следва да се приеме, че кандидатът д-р Джеймс Йоловски изпълнява съответните критерии, а някои дори са преизпълнени:

- група „А“ – 50 точки при минимум 50 точки;
- група „В“ - 100 точки при минимум 100 точки;
- група „Г“ – 232.5 точки при минимум 200 точки;
- група „Д“ - 95 точки при минимум 50 точки.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Всяка една от представените 18 публикации за конкурса за доцент считам, че са лично дело на кандидата. При техния преглед НЕ СА ОТКРИТИ доказателства и/или няма установени сигнали за нарушаване на авторски права на други изследователи към момента на изготвяне на рецензията.

5. Лични впечатления

Познавам отдавна кандидатът за д-р Джеймс Йоловски, като колега-преподавател във ВУЗФ и имам пряко впечатление върху неговото научно творчество. Удоволствието от работата с него се изразява в неговата целенасоченост, висок морал и желание да бъде в полза на колегите и студентите. Не на последно място постоянното му желание за самоусъвършенстване. Д-р Джеймс Йоловски, не случайно беше избран и за любим преподавател от студентите за 2022 година.

6. Критични забележки и препоръки

На фона на високия професионализъм на д-р Йоловски, демонстриран в неговото практико-научно творчество, не намирам за целесъобразно да откроявам каквито и да било критични забележки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от кандидата д-р Джеймс Йоловски отговарят напълно на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), както и на Правилника за при-

лагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във Висшето училище по застраховане и финанси в град София.

В научните трудове на кандидата има не само оригинални научни приноси, при това с висока практическа насоченост. Постиженията на кандидата за доцент - Джеймс Бориславов Йоловски в научно-изследователската и учебната дейност, съответстват в пълна степен на специфичните изисквания на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във Висшето училище по застраховане и финанси – София.

След внимателно изчитане на представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научноприложни и приложни приноси, убедено предоставям своята положителна оценка и препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет на Висшето училище по застраховане и финанси – София за избор на д-р Джеймс Бориславов Йоловски на академичната длъжност „доцент“ във Висшето училище по застраховане и финанси – София по научно направление 3.8. Икономика (Бюджетно управление и иновативни бюджетни методики).

01.12.2022 г.

Изготвил рецензията: .....

проф. д.н. Красимир Тодоров